

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Jaarverslag 2022

De bibliotheek in beweging

bibliotheeklagebeemden.nl

Voorwoord

Namens alle medewerkers en vrijwilligers van Bibliotheek De Lage Beemden bied ik u het jaarverslag 2022 aan. Als ik terugkijk op het jaar 2022, komt het woord 'beweging' boven.

We zijn als bibliotheek volop in beweging, en de huidige uitdagende tijd vraagt van ons als organisatie en als mensen om in beweging te blijven. De invloed van COVID op onze dienstverlening en het welzijn van onze medewerkers en vrijwilligers werd kleiner, maar verdween nog niet helemaal. De bewegingen op het Europese en wereldtoneel brengen nieuwe uitdagingen met zich mee in economische en sociaal-maatschappelijke zin. We bewegen telkens mee met de actualiteit van de dag. Met gratis bibliotheekabonnementen voor mensen met een kleine beurs, en onze bibliotheken als openbare warme plek om te verblijven als thuis de verwarming noodgedwongen omlaag moet omdat de energierekening anders te hoog oploopt. Met actuele thema's in onze KennisFabrieken en KennisCafés, zoals de gemeenteraadsverkiezingen en klimaatverandering. Maar ook met het Literair Café waar de hele wereld binnenkomt.

Zo hoorden we van schrijvers Geert Mak en Lisa Weeda hoe de geschiedenis van Europa actueler dan ooit blijkt in het Oekraïne-Rusland conflict van vandaag de dag. En nam de Iraanse

schrijver Sholeh Rezazadeh ons mee in de cultuurverschillen tussen Nederland en Iran.

Beweging is ook ontwikkeling. Dat zien we binnen onze Taalhuizen, waar we nieuwe projecten startten en veel nieuwe gezichten mochten verwelkomen. Van taalvragers, van cursisten, van samenwerkingspartners, en natuurlijk van vrijwilliger-collega's. Ook de Informatiepunten in onze bibliotheken ontwikkelden zich verder en helpen steeds meer mensen hun weg in de digitale wereld te vinden naar allerlei voorzieningen die steeds vaker achter online loketten zitten.

En we bewegen steeds weer terug naar onze wortels van lezen, voorlezen, het brengen van leesplezier, van jezelf ontwikkelen door te lezen en verhalen te delen. Daarom zetten we onze trouwe lezers afgelopen jaar in het zonnetje met een feestelijke ledenactie. Heel speciaal is ook het geweldige jubileumboek dat de 50 jaar jonge Gemertse bibliotheek ontving van de Gemertse basisschoolkinderen. Een boek vol feestelijke verhalen in allerlei soorten en vormen, met zorg geschreven, getekend en versierd.

Na twee coronajaren bewegen we óók weer terug naar 'als vanouds'. We organiseerden meer activiteiten met meer bezoekers dan ooit. En we zagen onze ledenaantallen en uitleeningen stijgen tot het niveau van voor corona. De bieb zit weer in het hart van mensen!

2022 was het eerste jaar dat we uitvoering gaven aan de koers, de ambities en de doelstellingen uit ons meerjarenbeleidsplan 2022-2025 'De bibliotheek, vanzelfsprekend'.

In dit jaarverslag leest u welke dienstverlening we gerealiseerd hebben, met wie we dit hebben gedaan en wat de waarde hiervan is voor gebruikers van onze dienstverlening en de lokale gemeenschap waarbinnen wij ons werk doen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Hartelijke groet,
Jantine van den Boom
directeur - bestuurder

Verslag Raad van Toezicht

Bibliotheek De Lage Beemden hanteert het Raad van Toezicht-model waarbij de principes en ‘best practice’ bepalingen toegepast worden zoals deze staan beschreven in de Governance Code Cultuur 2019.

De Raad van Toezicht van Bibliotheek De Lage Beemden bestaat uit zes leden die elk deskundigheid en expertise inbrengen op voor de bibliotheek relevante vakgebieden. In 2022 hebben zes reguliere vergaderingen plaatsgevonden in aanwezigheid van de directeur-bestuurder, mevrouw Jantine van den Boom. Één van deze vergaderingen is gecombineerd met een bestuurlijk overleg met wethouders en ambtenaren van de drie gemeenten in het werkgebied van de bibliotheek. Tijdens de overleggen met de Raad van Toezicht stonden de koers en beleidsmatige bibliotheekzaken centraal. Daarbij was er onder meer aandacht voor de (dagelijkse) bedrijfsvoering in relatie tot corona, personele ontwikkelingen, risicobeheersing en governance, zelfevaluatie en een toekomstbestendige invulling van de bibliotheekvoorziening na verlaging van de gemeentelijke subsidie in de gemeente Laarbeek. Ook de financiële voortgang en jaarlijks terugkerende financiële stukken, die

goedgekeurd zijn door de Raad van Toezicht, waren daarbij onderdeel van gesprek. Naast de reguliere vergaderingen is een overleg door de leden van de Raad van Toezicht belegd om het eigen functioneren en dat van de directeur-bestuurder te bespreken. De Raad van Toezicht heeft zich hierover onder meer een beeld gevormd door een groepsgebesprek met de medewerkers te voeren.

De totale honorering van de Raad van Toezicht was in het verslagjaar € 0,00. Geen enkel lid ontvangt een honorering die gekoppeld is aan de financiële prestaties van de Stichting Bibliotheek De Lage Beemden.

In verband met het aftreden van de heer Huijnen per 31 december 2022 is mevrouw Kim Gerrits per 26 januari 2023 als nieuw lid tot de Raad van Toezicht toegetreden.

De Raad van Toezicht was in 2022 als volgt samengesteld:

De heer Dries Klösters, voorzitter

(benoemd per 1-1-2022, zitting tot en met 31-12-2024)
Directeur Brainportschool De Dassenburcht Nuenen

De heer Ad Tielemans

(benoemd per 1-1-2021, zitting tot en met 31-12-2023)
Penningmeester Stichting Binnensport Boekel, zelfstandig ondernemer financiële dienstverlening

De heer Wout van der Heijden

(benoemd per 1-1-2021, zitting tot en met 31-12-2023)
Gepensioneerd ambtenaar

Mevrouw Julie Meijers

(benoemd per 5-8-2019, herbenoemd per 5-8-2022, zitting tot en met 4-8-2025)
Docent Yuverta mbo Helmond

De heer Marcel Kanters

(benoemd per 6-1-2017, herbenoemd per 6-1-2020 en 6-1-2023, zitting tot en met 5-1-2026)
Adviseur Gezondheid Waterschap Aa en Maas, Orthomoleculair therapeut

De heer Peter-Paul Huijnen

(benoemd per 28-3-2017, herbenoemd per 28-3-2020, zitting tot en met 31-12-2022)
Environmental Specialist, MSD Boxmeer

Directieverslag

Onze focus in 2022: zichtbaarheid en bezuinigen.

Om onze ambities te realiseren, hebben we in 2022 extra ingezet op het vergroten van onze zichtbaarheid en vindbaarheid. Richting samenwerkingspartners, richting leden en bezoekers, richting het algemene publiek. Zodat voor iederéén helder is wat de bibliotheek je brengt en waarvoor je bij de bibliotheek moet zijn. Dat betekende bijvoorbeeld dat we wekelijks zichtbaar waren in de lokale media, in de kranten, maar ook bij de lokale radio en tv. En dat we steeds meer als vanzelfsprekend betrokken worden om mee te denken en te doen in lokale initiatieven zoals het preventie- en beweegakkoord, een pionierscirkel voor de aanpak van armoede en een werkgroep rondom duurzaamheid en vitaliteit. Toen de energiecoaches van Duurzaam Gemert-Bakel eind 2022 nieuw onderdak zochten, was het niet meer dan logisch dat zij verhuisden naar de bibliotheek in Gemert.

Een tweede belangrijke focus in 2022 lag op het realiseren van de eerste tranche van bezuinigingen op de bibliotheeksubsidie in de gemeente Laarbeek. Het is gelukt hier deels invulling voor te vinden door twee van de drie bibliotheken in de gemeente te integreren in een Huiskamer waardoor kon worden bespaard op huisvestingskosten. We ontkwamen er desondanks niet aan om ook te schrappen in dienstverlening. We hebben de bemensde openingstijden van de bibliotheken in Laarbeek verminderd en er is minder geld voor de collectie in deze bibliotheken.

Financiën

We sluiten 2022 af met een resultaat van +/- € 12.936,- conform begroting. In het resultaat is een bestemmingsreserve van € 17.287,- opgenomen voor ontwikkeling en opleiding van medewerkers, hetgeen betekent dat de exploitatie is uitgekomen op een klein positief saldo van € 4.351,-. Onze inkomsten namen met ongeveer 5% toe. Tegelijkertijd tekenden zich de eerste kostenstijgingen door bovenmatige inflatie af in 2022. De voorziene kostenbesparing voor huisvesting van de bibliotheekvestiging in Beek en Donk werd pas in het laatste kwartaal van 2022 gerealiseerd door vertraging in de verhuizing van deze bibliotheekvestiging.

Volgens het accountantsverslag is de financiële gezondheid van Bibliotheek De Lage Beemden goed te noemen. Het resultaat is negatief maar kan met de aanwezige reserves opgevangen worden. De volledige jaarrekening is te vinden op onze website www.bibliotheeklagebeemden.nl.

Om uitvoering te kunnen geven aan de exploitatie en dienstverlening van de bibliotheekorganisatie ontvangt Bibliotheek De Lage Beemden jaarlijks een subsidie van de gemeentes Boekel, Gemert-Bakel en Laarbeek. Aanvullend daarop zijn er inkomsten vanuit abonnementen, betaalde activiteiten en de dienstverlening aan het onderwijs. Een steeds groter deel van de inkomsten komt daarnaast vanuit geoordeelde doelsubsidies,

zowel afkomstig van gemeentes als van verschillende landelijke regelingen waaronder die voor de uitvoering van het Meerjarenplan Laaggeletterdheid in de gemeente Gemert-Bakel, de landelijke subsidie voor het Informatiepunt Digitale Overheid en de impulsregelingen voor BoekStart en de Bibliotheek op school.

Verwachtingen voor 2023

De bibliotheek staat goed op de kaart. We werken landelijk toe naar een versteviging van de bibliotheekwet in de vorm van een gemeentelijke zorgplicht voor bibliotheken in 2025. Komend jaar bereiden we ons met alle drie gemeentes in ons werkgebied voor op die zorgplicht, waarbij we als tussenstap met iedere gemeente in gesprek gaan over de inzet van de eenmalige landelijke uitkering voor het realiseren van toekomstbestendige lokale bibliotheekvoorzieningen. In de gemeente Laarbeek krijgt de realisering van de tweede tranche van bezuinigingen haar beslag, en kunnen we weer vooruit kijken. We zijn stevig en constructief met de gemeente in gesprek om ook in deze gemeente een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening te behouden, waarbij de naderende zorgplicht een belangrijk fundament is.

Verder blijven we in gesprek met gemeentes en andere partners over de inbedding van de Informatiepunten Digitale Overheid binnen de lokale informatiestructuur voor inwoners, over de rol van de bibliotheek bij de gezinsaanpak die als taak van de landelijke overheid naar gemeentes verschuift en over de verankering van de Bibliotheek op school als antwoord op de ontleding en toenemende laaggeletterdheid onder de jeugd. In de gemeente Gemert-Bakel bereiden we ons komend jaar al voor om opnieuw de handen van de gemeenteraad op elkaar te krijgen voor een vervolg op het Meerjarenplan Laaggeletterdheid vanaf 2024.

Personele ontwikkelingen

Onze formatie groeide in 2022 licht, passend bij de uitbreiding van taken en projecten die we hebben opgepakt. We besteedden opnieuw veel aandacht aan veerkrachtig en in gezonde balans werken. Deels omdat corona ook in 2022 nog om flexibiliteit vroeg, deels omdat we zien dat de ontwikkelingen in de bibliotheeksector veel van onze mensen vragen. De groei van onze taken binnen de Taalhuizen, de intensivering van de Informatiepunten Digitale Overheid en de toenemende eisen aan de registratie en verantwoording van onze werkzaam-

heden brengen niet alleen een grotere belasting met zich mee, maar vragen ook aandacht voor het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en nieuwe competenties. Voor het komend jaar staat dan ook het herijken van ons opleidingsplan op het programma.

Het aantal aan onze organisatie verbonden vrijwilligers groeide in 2022 verder. Daarmee krijgt ons motto dat er voor iedereen ruimte is om mee te doen nog meer gestalte. We zetten vrijwilligers in voor allerlei activiteiten en projecten. Van voorlezen tot het verzorgen van het spreekuur van het Informatiepunt Digitale Overheid, van ondersteunen in de bibliotheken tot het begeleiden van cursussen, van Taalmaatje tot het werken op scholen met anderstalige ouders.

Aantal medewerkers:

Aantal medewerkers in loondienst:

Aantal medewerkers niet in loondienst (gedetacheerd):

Aantal medewerkers sociale werkvoorziening:

Aantal flexmedewerkers:

Aantal vrijwilligers:

Onze ambitie

Voor iedereen ruimte om mee te doen en te groeien. Bibliotheek De Lage Beemden zet zich in om de samenleving te verrijken en versterken vanuit haar basis van lezen, verhalen vertellen, leren en betrouwbare informatievoorziening. Onze kernwaarden open, samen, ontwikkelen en plezier zijn hierbij richtinggevend.

Samen laaggeletterdheid aanpakken

Er zijn 13-17% laaggeletterde volwassenen in ons werkgebied. Een kwart van de 15-jarigen in Nederland komt laaggeletterd van school. De bibliotheek is vanaf de vroegste jeugd een essentiële partner bij het stimuleren van het lezen. We zetten in op een doorlopende leeslijn van 0-18 jaar, Leesoffensief, BoekStart, de Bibliotheek op school en Taalhuizen.

Iedereen doet mee in de informatiesamenleving

De toegang tot diensten en voorzieningen wordt steeds meer digitaal, maar een kwart van de volwassenen doet digitaal onvoldoende mee. We zetten in op digitaal burgerschap en zijn de vanzelfsprekende partner van het onderwijs om van jongsaf digitaal geletterd te zijn. Bij de bibliotheek kun je terecht voor de cursussen Klik&Tik en Digisterker, en wijzen we je de weg met het Informatiepunt Digitale Overheid.

Het plezier van een leven lang ontwikkelen

In een snel veranderende wereld moet je je blijven ontwikkelen om mee te kunnen doen. Bibliotheken bieden voor iedereen een openbare, veilige en laagdrempelige (leer-en ontwikkel)plek. Voor het opdoen van basisvaardigheden (lezen, rekenen, digitale vaardigheden), het ontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan blijvende inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling. We maken leren leuker. Met cursussen, een rijk programma van activiteiten voor jong en oud, en de online bibliotheek.

Bibliotheek dichtbij, van, voor en met iedereen

Onze bibliotheken zijn een ontmoetingsplek met een rijke collectie en activiteiten voor en met álle inwoners.

Iedereen geletterd

Leesplezier, leeskilometers en taalvaardigheid.

BoekStart

Bijna alle kinderopvanglocaties en peuterspeelzalen in ons werkgebied zijn inmiddels aangesloten bij BoekStart. Één van onze eigen Lees- en Mediacoches is opgeleid tot trainer Interactief Voorlezen. Tevens verzorgt zij de training tot Voorleescoördinator.

Daarnaast waren onze BoekStartcoaches wekelijks te vinden op de consultatiebureaus, waar zij jonge ouders stimuleren om met hun kindje te praten door middel van boekjes. Doordat de BoekStartcoach een band opbouwt met de ouders, kunnen zij hen indien gewenst doorverwijzen naar de Taalhuizen als er signalen zijn van laaggeletterdheid in het gezin. Op die manier proberen we het patroon van het doorgeven van laaggeletterdheid aan de volgende generatie te doorbreken.

Lees- en Mediacoch van de bibliotheek: "Ik merk dat als ouders eenmaal binnen zijn en het als fijn ervaren, dat ze blijven hangen. Zo zie ik ouders van de BabyBieb weer terug bij de PeuterBieb, bij de pyjamafeestjes en bij de MediaUkkieDagen. Dat is dan toch fijn dat we zo een basis samen kunnen leggen."

Bibliotheek op school

In Laarbeek openden we twee nieuwe Bibliotheken op school. Zowel op Openbare Basisschool Het Klokhuis als op 't Otterke kunnen de kinderen nu genieten van een grote collectie boeken en daarnaast voeren onze Lees- en Mediacoches diverse activiteiten uit ter bevordering van het leesplezier. Uiteindelijk dé basis voor veel leeskilometers en beter lezen.

Tevens hebben we weer enkele leerkrachten-teams geschoold in het stimuleren van lezen, zoals bijvoorbeeld het uitvoeren van een boekenkring, of boekpromotie bij zaakvakken. We delen met leerkrachten ook onze kennis over speciale materialen voor leerlingen die meer moeite hebben met lezen.

Meer aandacht voor leesbevordering

In onze dienstverlening voor het onderwijs blijft leesbevordering onze corebusiness. We zien binnen het basisonderwijs een kleine verschuiving in het aantal activiteiten van digitale geletterdheid naar leesbevordering. Dit is waarschijnlijk een direct gevolg van de leesachterstanden die leerlingen hebben opgelopen tijdens de coronajaren.

De aandacht voor leesbevordering op het VMBO groeit flink. De intensieve samenwerking met Commandijr College De Doregraaf in Gemert heeft ervoor gezorgd dat een aantal bibliotheekprojecten nu deel uitmaken van het school-examencijfer. Daarnaast is één van onze Lees- en Mediacoches wekelijks aanwezig in de schoolmediatheek.

Daar helpt ze iedere leerling een boek te vinden dat past bij eigen niveau en interesses, zodat lezen echt leuk wordt voor iedereen.

Een leerlinge van VMBO Doregraaf kwam een boek lenen in de mediatheek. Ze zei: "Ja, ik kom alweer een nieuw boek lenen. Vroeger vond ik lezen nooit leuk en ik deed het bijna nooit. Nu heb ik ontdekt dat jullie hier heel veel leuke boeken hebben. En nu vind ik lezen opeens wel leuk!"

Ook adviseert onze Lees- en Mediacoch docenten over het inzetten van leesbevordering in hun lessen. Bij alle vakken, niet alleen in de lessen Nederlands. Op Commandijr College De Laarbeeck hebben we een leesbevorderingsproject uitgevoerd in de leerjaren 1 en 2, in het kader van het landelijke leesoffensief.

Resultaten BoekstartCoach:

AANWEZIGHEID OP CONSULTATIEBUREAU*

2022	59
2021	16

* 515 gesprekken gevoerd.

BabyBieb activiteiten:

2022	19
2021	5

TOTALE BEREIK:

2022	39
2021	21

Projecten & activiteiten 0-4 jaar:

2022	20
2021	41

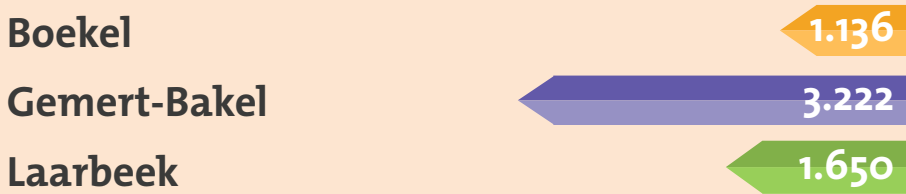
CIJFERS IEDEREEN GELETTERD

Leden 0-3 jaar: **1.130** (2021: 965)

Leden 4-12 jaar: **6.008** (2021: 6.047)

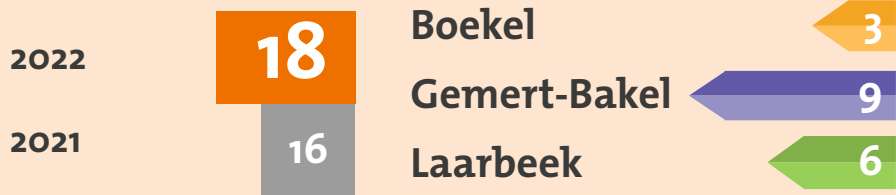

Leden 13-18 jaar: **3.946** (2021: 3.854)

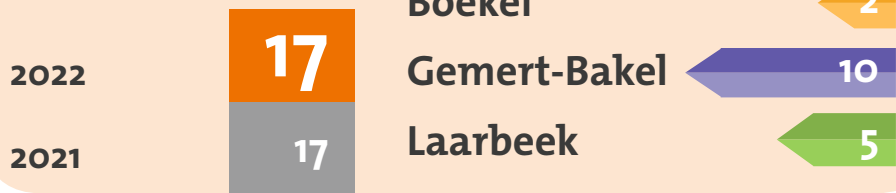

Kinderopvang

KINDERDAGVERBLIJVEN:

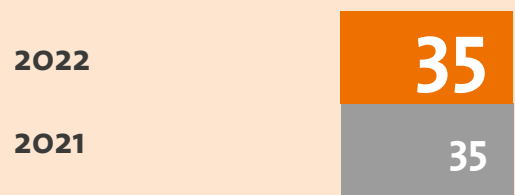

PEUTERSPEELZALEN:

Voorleescoördinatoren

AANTAL IN KINDEROPVANG:

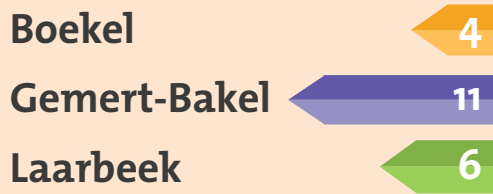
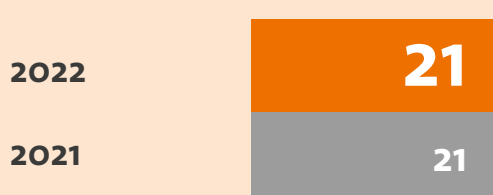
Leescoördinatoren

AANTAL OP SCHOLEN:

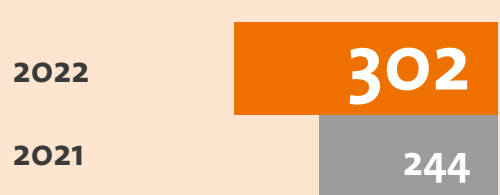
De Bibliotheek op school

AANTAL dBos SCHOLEN:

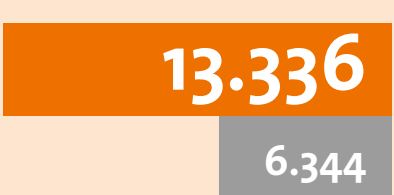

Leesbevordering & projecten primair onderwijs

AANTAL ACTIVITEITEN:

TOTALE BEREIK:

Workshops leesbevordering voor leerkrachten

AANTAL ACTIVITEITEN:

TOTALE BEREIK:

Digitale geletterdheid

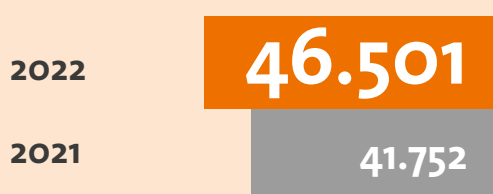
AANTAL ACTIVITEITEN:

TOTALE BEREIK:

BEZIT BOEKEN SCHOLEN:

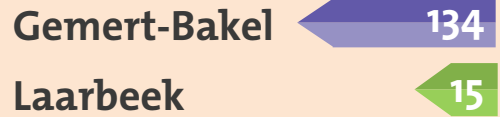
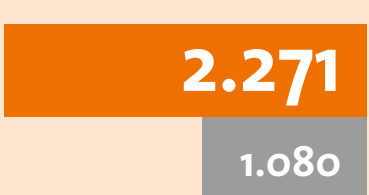

Leesbevordering voortgezet onderwijs

AANTAL ACTIVITEITEN:

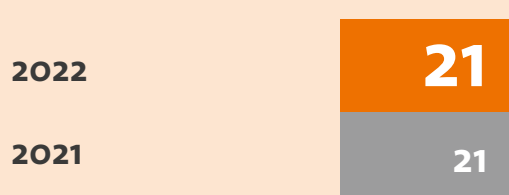

TOTALE BEREIK:

Voorleeskampioenschap

AANTAL DEELNEMERS:

TOTALE BEREIK:

Taalhuizen

Samen laaggeletterdheid aanpakken: 3 gemeenten, 3 Taalhuizen. Er zijn 13-17% laaggeletterde volwassenen in ons werkgebied. Een kwart van de 15-jarigen in Nederland komt laaggeletterd van school.

De Taalhuizen binnen onze gemeenten zijn samenwerkingsverbanden tussen de gemeenten, sociale partners, onderwijsinstellingen, landelijke organisaties als Stichting Lezen en Schrijven en de bibliotheek. Ze richten zich op het aanpakken van laaggeletterdheid bij volwassenen. Ieder op zijn eigen wijze en in ieder Taalhuis een andere rol voor de bibliotheek. In Laarbeek voeren we alleen de digitale cursussen uit en maken we deel uit van het 'Leven lang leren' overleg. In Gemert-Bakel en Boekel hebben we een coördinerende rol en in Gemert-Bakel voeren we diverse projecten van het Meerjarenplan Aanpak Laaggeletterdheid uit.

Convenant Gemert-Bakel vernieuwd

Op 8 maart 2022 tekenden de Taalhuispartners van Taalhuis Gemert-Bakel het vernieuwde convenant. Welzijnsorganisatie Lumens sloot zich aan.

Het ondertekenenmoment leverde publiciteit op in het Gemerts Nieuwsblad en bij Omroep Centraal.

Lange adem, kleine stapjes

De aanpak van laaggeletterdheid is een kwestie van een lange adem en kleine stapjes. Dé laaggeletterde bestaat niet. De doelgroep is heel divers en niet altijd gemakkelijk bereikbaar.

En ook onder professionals en bij bedrijven is men zich nog lang niet altijd bewust van laaggeletterdheid als onderliggend probleem van bijvoorbeeld armoede, schulden en conflicten. Één model-aanpak bestaat daarom ook niet. Voor nieuwe projecten zoals Voor jou en je kind! en Hoor je mij betekent dat, dat we leren, afstemmen en bijstellen in de praktijk. Ook overleggen we veel met de Taalhuispartners over de juiste aanpak en waar we welke doelgroep het beste kunnen vinden en benaderen.

TaalCafé

Tijdens de TaalCafés wordt wekelijks in kleine groepjes geoefend met de Nederlandse taal. Soms wordt er een onderwerp uitgelicht dat voor iedereen interessant is. In de Week van de Duurzaamheid gaf één van de vrijwilligers bijvoorbeeld een presentatie over slim besparen in huis.

Er was een grote opkomst en in samenwerking met Heerlijk Duurzaam kregen alle deelnemers van het TaalCafé gratis een energiebesparende stekkerdoos mee naar huis.

Ook worden deelnemers betrokken bij andere activiteiten zoals gratis bloeddruk meten en het bezoeken van een repetitie van de toneelvereniging.

Klare Taal Bokaal

Bij de gemeenteraadsverkiezing in Gemert-Bakel organiseerden we weer de Klare Taal verkiezing voor de lijsttrekker die het beste gewone en begrijpelijke taal gebruikt. Winnaar was opnieuw wethouder Wilmie Steeghs. In de jury zaten o.a. twee van onze deelnemers aan het TaalCafé.

Van taalvrager naar vrijwilliger naar betaalde baan

Een deelnemer van het TaalCafé in Boekel gaf aan op zoek te zijn naar een opstap voor haar carrière. In Syrië was zij docent Engels op het voortgezet onderwijs. We hebben haar voorgesteld op Commanderie College Doregraaf, waar zij begeleid door een coach aan de slag mocht als vrijwilliger. Na een aantal maanden

ontvingen we onderstaande reactie vanuit school:

"Wij hebben het zo getroffen. Ze is inmiddels gegroeid van vrijwilliger naar onderwijs-assistent. Heel knap! Ik ben super trots op haar. Hopelijk blijft ze zo groeien bij ons en wie weet staat ze het volgend schooljaar als docent voor de klas. Mocht je nog ooit vaker in contact komen met zulke gedreven personen, laat het mij weten. Ik wil ze een goede kans geven waar ze recht op hebben!"

Een geweldig succesverhaal dat de kracht van het Taalhuis onderstreept.

Project Voor jou en je kind! (Gemert-Bakel)

In 2022 startten we in de gemeente Gemert-Bakel met het project Voor jou en je kind! Ouders leren in een informele en laagdrempelige setting op de school van hun kind wat zij kunnen doen om hun kind te ondersteunen in de taalontwikkeling en op school. In de bijeenkomsten wordt aandacht besteed aan vragen zoals: wat verwacht school van mij als ouder? Hoe lees en begrijp ik de informatie van school? Wat kan ik doen om mijn kind te helpen? Het project breidde zich in de loop van het jaar uit met een programma Voor jou en je peuter! in de bibliotheek in Gemert, en een groep Poolse moeders die het programma van Voor jou en je kind! in de bibliotheek te volgden.

Intern begeleider van school: “Een aantal deelnemers heeft zich aangemeld om te helpen bij de spelletjesochtend.”

Vrijwilliger: “Ouders vragen materiaal om thuis te oefenen met hun kind.”

Projectcoördinator: “We gaan te makkelijk voorbij aan het feit dat voor veel anderstalige ouders het Nederlandse schoolsysteem met behorende begrippen en gewoontes helemaal niet logisch is. Bijvoorbeeld een ‘viering’ in de klas. Ouders hebben geen idee wat wordt bedoeld met een viering, dat dit een optreden is waar ze mogen komen kijken en hoe dit in zijn werk gaat. Hetzelfde geldt voor een ‘studiedag’. Ouders begrijpen niet dat die dag de leraren scholing volgen en kinderen thuis blijven. Waardoor er op die dagen vaak toch een aantal kinderen met ouders voor de deur van school staan. In de bijeenkomsten richten we ons dus op deze onderwerpen, gecombineerd met activiteiten. Tegelijk krijgen we ook terug dat ze hun eigen taalvaardigheid verbeteren. Ouders zijn in het begin heel gereserveerd, maar na een tijdje wordt iedereen meer ontspannen waardoor ze meer delen en met elkaar in gesprek gaan en zo in het Nederlands gesprekservaring opdoen.”

Cijfers gezinsaanpak

CIJFERS TAALHUIZEN

TaalCafé activiteiten: 118 (2021: 59)

TaalCafé deelnemers: 854 (2021: 345)

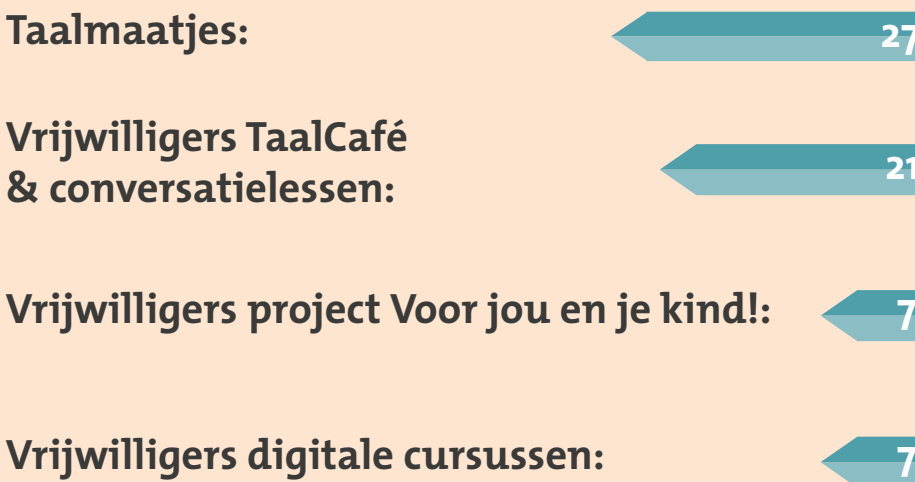
Koppelingen taalmaatjes: 34 (2021: 25)

Training herkennen en doorverwijzen: 2

- 1 Workshop Peelrand Wonen Boekel
- 1 Workshop Goed Wonen Gemert

Aantal Taalhuisvrijwilligers: 62 (2021: 52)

Conversatielessen Gemert-Bakel:

Aantal deelnames:

Meedoen in de informatiesamenleving

Vier miljoen volwassen Nederlanders zijn onvoldoende in staat om mee te doen in de informatiesamenleving. Wij helpen mensen zelfredzamer te worden door het aanbieden van cursussen (onder andere via de Taalhuizen) en door burgers met vragen over de (digitale) overheid te ondersteunen met informatie en doorverwijzing naar de juiste plek voor meer hulp.

Informatiepunt Digitale Overheid

Na de stormloop op onze Informatiepunten in 2021 vanwege de invoer van de Corona check-app, zien we dat mensen ons steeds beter weten te vinden met hun vragen over de overheid en alle zaken die je daarvoor moet regelen. De landelijke en provinciale campagnes op tv, radio en Facebook helpen daar enorm bij. We kregen in 2022 vooral vragen over het installeren en gebruiken van de DigiD, het aanvragen van energietoeslag en andere belastingtoeslagen. Ook corona leverde nog veel vragen op, bijvoorbeeld over het maken van afspraken voor de boosterprik en het regelen van QR-codes.

We hebben ook verdere stappen gezet in het opzoeken van samenwerking met lokale partners. Hiervoor werd een Verbinder (digi)taalhuizen en Informatiepunten Digitale Overheid aangesteld. Zij haalde de contacten verder aan en er werd een spreekuur ingesteld in Gemert. Hier kunnen vraagstellers terecht naast de open inloop in de bibliotheek. Het spreekuur is gekoppeld aan het Taal-Café en er wordt waar nodig warm doorverwezen. Onder andere naar het spreekuur van welzijnspartner Lumens dat op dezelfde avond plaatsvindt. In 2023 starten we in vergelijkbare samenwerkingen ook spreekuren in Laarbeek, Bakel en Boekel.

Digitale basisvaardigheden

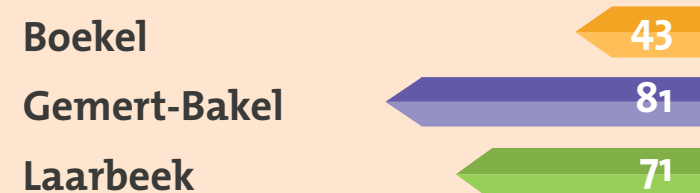
Klik & Tik cursist: "Ze snappen hier dat ik het niet snap."

Klik&Tik cursist: "Ik ben heel blij dat ik de cursus gevolgd heb en ik voel me nu een stuk zekerder. Ik ga ook de cursus Digisterker volgen."

Digisterker cursist: "Ik ben de angst kwijt om in en met het DigiD wereldje te moeten werken."

Digisterker cursist: "De uitleg was heel goed en rustig zodat we het goed konden volgen."

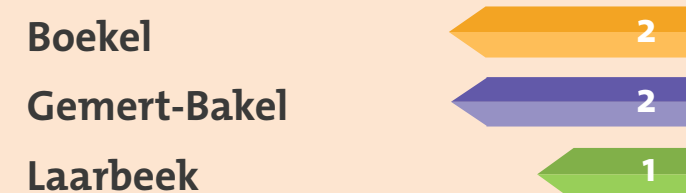
Klik & Tik lessen: 195 (2021: 98)

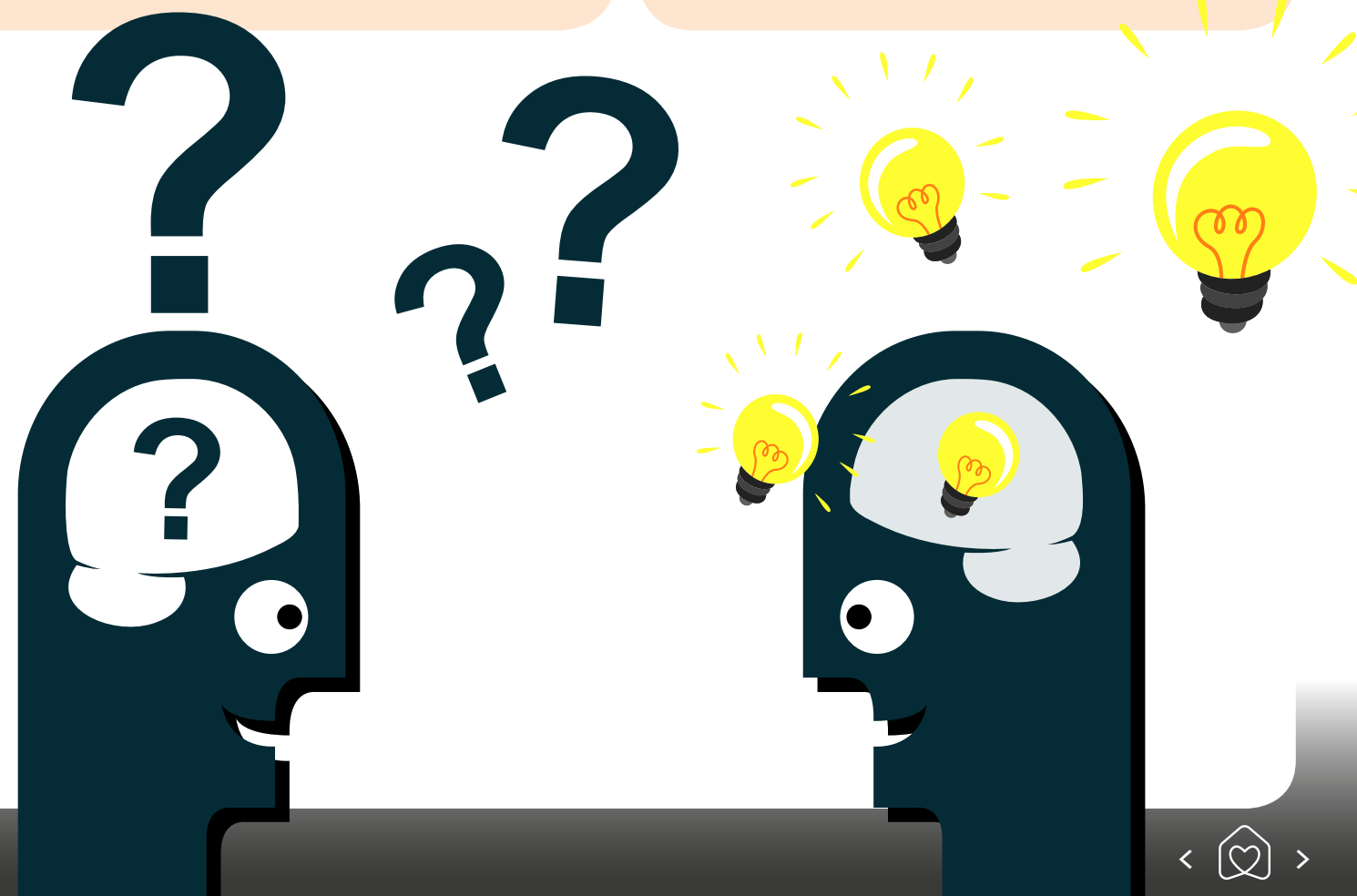
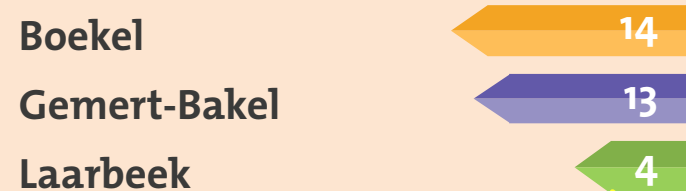
Deelnames: 1.066

Digisterker cursussen: 5 (2021: 3)

Cursisten: 31 (2021: 20)

Leven lang ontwikkelen

Leren en jezelf ontwikkelen is eerst en vooral leuk! Ook in 2022 kon iedereen bij de bibliotheek terecht voor een inspirerend programma aan activiteiten dat we samen met lokale partners en inwoners invulden. Activiteiten waarvan je iets leert, die inspireren en waar je met anderen in gesprek gaat.

Activiteiten bij de bibliotheek

We programmeerden veel nieuwe activiteiten. Hierbij een greep uit de activiteiten voor volwassenen:

- Twee exposities: 'Kennen wij elkaar?' over Poolse arbeidsmigranten en 'Mishandelde pagina's' over de gebruikssporen die bibliotheekboeken te verduren krijgen.
- Vijf Gruwelijke Wandeltochten langs bloedstollende plekken uit de geschiedenis van Gemert.
- Twee lezingen over het Antropoceen: 'Dieet voor een betere planeet' en 'Future Fossils'.
- Gek van geld: Een lezingenserie in samenwerking met andere bibliotheken, de Rabobank en Eef van Opdorp.
- De jurering en uitreiking van de 'Klare Taal Schaal' tijdens het lijsttrekkersdebat in de gemeente Gemert-Bakel.
- Twee poëzieavonden: 'Eerste liefde' tijdens de Boekenweek 2022 en 'Words (don't come easy)'.
- Een Poolse kindermiddag in het kader van 'Kennen wij elkaar'.
- Een verhalentafel op locatie bij de Gemertse brandweerkazerne.
- Een workshop fotografie.

Het afgelopen najaar heeft onze bibliotheek een viertal filmavonden georganiseerd onder de naam CINEbieb. De avonden vonden allemaal plaats in het sfeervolle Perron 15 in Aarle-Rixtel. Het waren films met een actueel maatschappelijk thema die werden ingeleid door een lokale (ervarings)-deskundige op het thema.

Eveneens in het najaar vond een lezingenreeks over persoonlijke ontwikkeling plaats in de bibliotheek in Boekel en in de Huiskamer van Lieshout een lezing voor ouders over mediawijsheid.

Omdat de officiële opening in 2021 niet door kon gaan, werd Geheugenhuis Boekel afgelopen jaar in het zonnetje gezet tijdens een feestelijke informatieavond. Alzheimer Nederland hield een lezing en er waren informatiekramen rondom het thema dementie.

Bezoeker lezingenreeks persoonlijke ontwikkeling: "Ik zag de aankondigingen en ze inspireerden me meteen. Dit kwam vooral door de diversiteit van de lezingen. Een warm onthaal tijdens de avonden en fijne samenspraak. Zeker voor herhaling vatbaar!"

Voor de jeugd

Natuurlijk waren er het hele jaar weer diverse KennisFabrieken en KennisFabrieken Specials. De Special over science werd vanwege een overweldigende belangstelling zelfs twee keer geprogrammeerd.

Gelukkig konden we vorig jaar ook weer volop voorlezen in de Baby- en PeuterBiebs en in de zomer in het Openluchttheater in Mariahout. De peuters van De Lage Beemden hebben er een vriendje bij, de handpop Wiebe Wasbeer.

Rondom de gemeenteraadsverkiezingen organiseerden we een reeks van vier KennisFabrieken voor jongeren over kiesrecht. Deze waren zowel fysiek als ook online via een livestream te bezoeken. De avonden werden ieder door zo'n vijftig jongeren bezocht.

Mediawijsheid

De bibliotheek profileert zich al jaren als Huis van de Mediawijsheid, omdat dit een logische verbinding is met de informatievoorziening waar bibliotheken zich van oudsher mee bezig houden. Tijdens de jaarlijkse Week van de Mediawijsheid in november verzorgde Denise Bontje, taalkundige en specialist op het gebied van mediaopvoeding en leesbevordering, een interessante en interactieve lezing voor ouders van kinderen tot 12 jaar in de Huiskamer in Lieshout. En organiseerden we samen met een aantal lokale partners opnieuw onze succesvolle 4-delige masterclass Vloggen & Editen.

Landelijke campagnes lezen, leren en ontwikkelen

In januari vonden traditiegetrouw de Nationale Voorleesdagen plaats. Omdat we op dat moment nog uit een lockdown moesten komen, konden de pyjamafeestjes in de bibliotheken helaas niet doorgaan. Wel was er een leuke knutselwedstrijd over Vos die een stukje ging rijden en organiseerden we in al onze bibliotheken het Prentenboeken top-10-spel. In de Maand van de spiritualiteit in februari leerden bezoekers alles over handlijnkunde in een KennisCafé Special. Tijdens de Boekenweek in april, met als thema 'Eerste liefde', organiseerden we een actie met lieve briefjes die bezoekers van de bibliotheek konden invullen en achterlaten voor anderen. De Kinderboekenweek in oktober had als thema Gi-ga-groen. Dit was een mooie aanleiding om samen met de lokale organisaties van het IVN natuurwandelingen voor kinderen te verzorgen. Hierbij werd natuurlijk ook een mooi verhaal voorgelezen.

Aantal activiteiten:

2022	547
2021	43

Aantal geregistreeerde deelnemers:

2022	4.205
2021	516

E-BOOKS EN LUISTER-BOEKEN IN 2022

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2022 voor de Bibliotheek De Lage Beemden

Op 31 december waren er **1134** accounts.

Meest geleende e-books in 2022

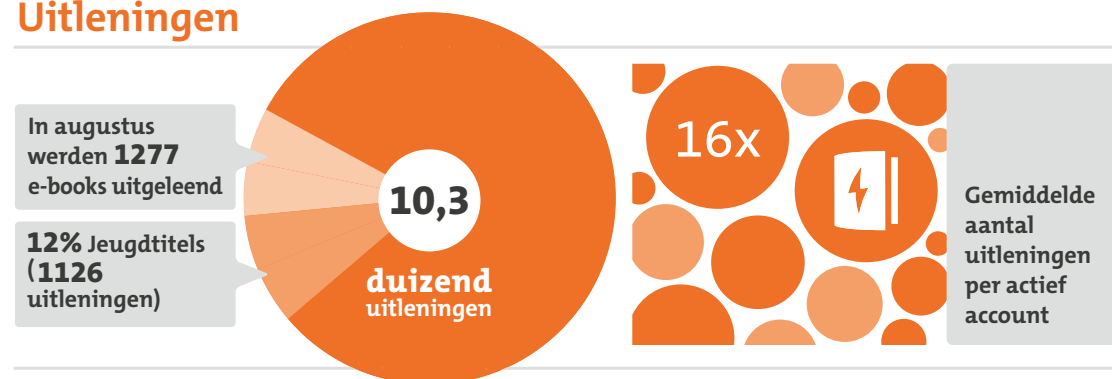
- 1 Daar waar de rivierkreeften zingen
Delia Owens
- 2 Vogeleiland
Marion Pauw
- 3 Wachten op woensdag
Nicci French
- 4 Vier wandelaars en een Siciliaan
Marion Pauw
- 5 De Camino
Anya Niewierra

Leners

651 mensen leenden minimaal 1 e-book.

Uitleningen

Er werden in 2022 gemiddeld **856** e-books per maand uitgeleend.

Luisterboeken

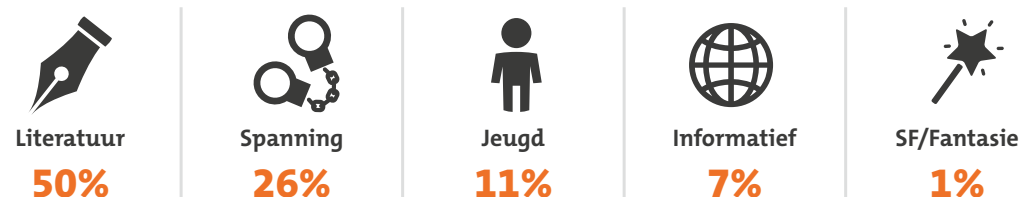

412 mensen leenden minimaal 1 luisterboek

Hoe werden de e-books gelezen?

Top 5 uitleningen e-books per genre

Bron: de Koninklijke Bibliotheek

De bibliotheek dichtbij

Onze zes bibliotheken zijn er voor iedereen. Niet alleen van en voor de leden. Maar voor iedereen die in de gemeente woont, leeft en werkt. Van en voor iedereen die zich wil ontwikkelen, anderen wil ontmoeten en plezier wil beleven aan cultuur, debat, creativiteit en literatuur.

Onze bibliotheken

2022 was het eerste jaar sinds het uitbreken van de pandemie dat we weer volledig en zonder onderbrekingen open waren. Ook tijdens de schoolvakanties waren al onze bibliotheekvestigingen geopend om onze klanten te bedienen. Het aantal activiteiten in onze bibliotheekvestigingen was groter dan ooit en voor alle leeftijden.

We vierden ook een feestje. De bibliotheek in Gemert bestond 50 jaar. Hiervoor hebben we samen met het Gemerts Nieuwsblad een jubileum-

krant uitgebracht. Alle kinderen van de Gemertse scholen maakten tekeningen en schreven verhalen over feest. De mooiste tekeningen en verhalen zijn gebundeld in een speciaal jubileumboek, dat nu in alle schoolbibliotheken en in de Gemertse bibliotheek staat. We vierden het feest natuurlijk ook met onze eigen medewerkers, oud-collega's en partners.

Huiskamers

In maart openden we de Huiskamer in Lieshout en in september in Beek en Donk. Met deze

samenwerking tussen Stichting Dorpshuizen Laarbeek, de LEV-groep en bibliotheek creëerden we hiermee dé plek waar inwoners makkelijk binnenlopen voor een vraag, een praatje, of om mee te doen aan een activiteit. Het is een plek voor ontmoeting, ontspanning en verbinding. En je vindt er de rijke collectie boeken en tijdschriften van de bibliotheek. Om ter plekke in te snuffelen, of te lenen.

Onze activiteiten voeren we uit met veel samenwerkingspartners.
Zowel lokaal, regionaal als op landelijk niveau.

- KB

Digitale bibliotheek - Landelijke content - Landelijke projecten
- Brabantse Netwerk Bibliotheek

Directeurenoverleg Brabantse bibliotheken
- STICHTING LEZEN & SCHRIJVEN

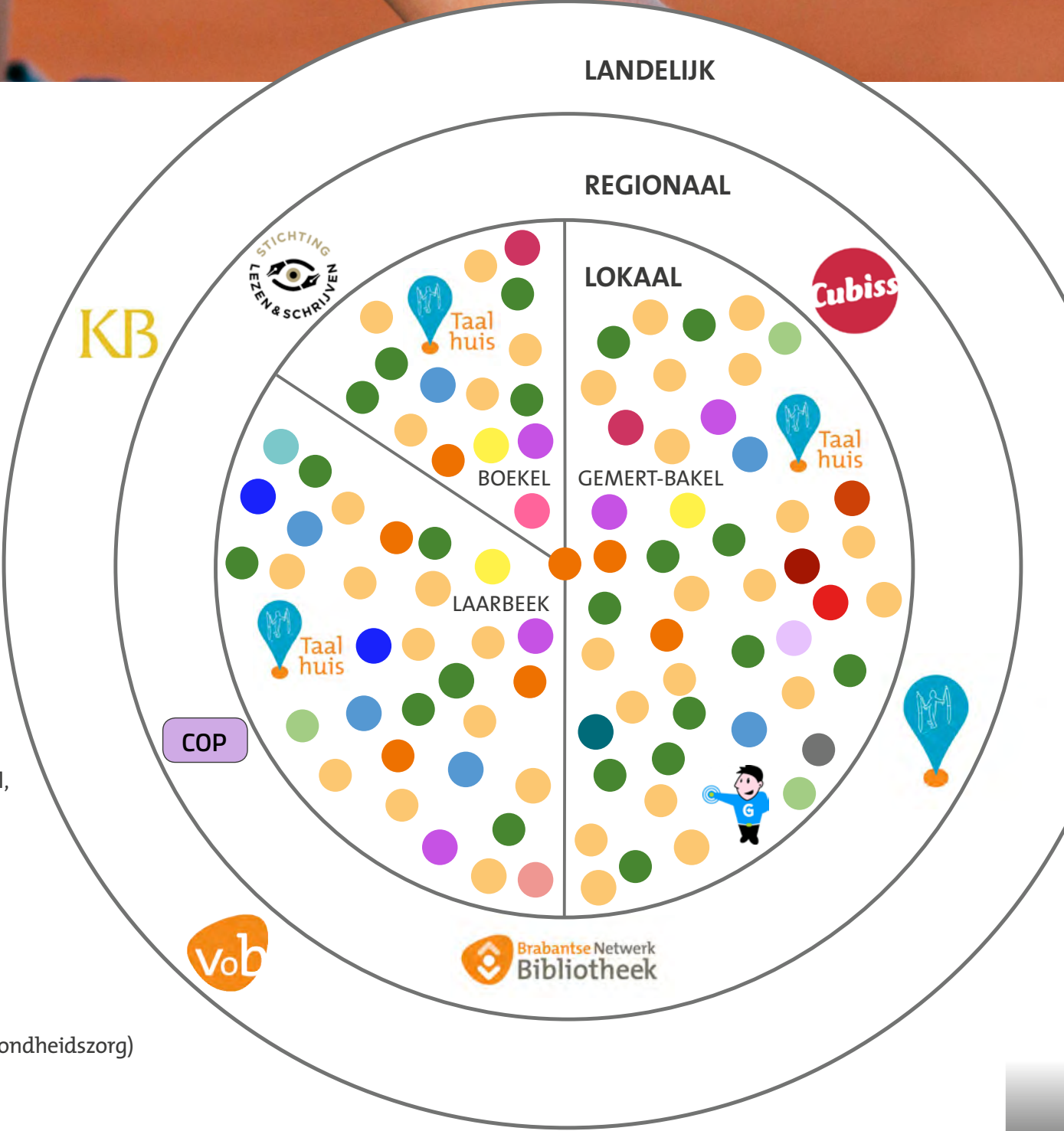
Stichting Lezen en Schrijven Brabant (klankbordgroep) - Arbeidsmarktregio's Helmond - De Peel, Noord-Oost Brabant
- COP

Community of Practice Netwerk 8 regionale bibliotheken
- Taal huis

Netwerk en samenwerking vanuit kernteams gemeenten, bibliotheek, maatschappelijke organisaties (LEVgroep, Lumens, Dorpsteam/ondersteuners, Vluchtelingenwerk), ROC, Stichting Lezen en Schrijven
- Bibliotheek De Lage Beemden bibliotheken & kantoor
- Basisscholen met een Bibliotheek op school
- Basisscholen die alleen à la carte projecten afnemen
- VMBO Gemert-Bakel (Bibliotheek op school)
- VMBO Laarbeek
- HAVO/VWO Gemert-Bakel
- Voorschoolse organisaties met Boekstart
- Samenwerking KBO
- Samenwerking Seniorweb
- vob

Branchevereniging + netwerkorganisatie
- Cubiss

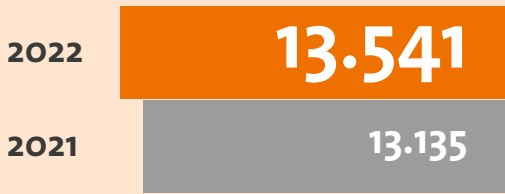
Provinciale bibliotheekondersteuning
- Regionaal kernteam & Bondgenootschap Aanpak laaggeletterdheid
- Samenwerking Stichting Ceigoed
- Samenwerking Stichting Leergeld
- Samenwerking Stichting Dorpshuizen Laarbeek
- Samenwerking met partners in MFA's
- Samenwerking cultuur Gemert-Bakel, Kunstlokaal, De Eendracht cultuurhuis, De Bunker
- Samenwerking Stichting Avond van de Poëzie
- Samenwerking Heemkundekring De Kommanderij - Gemert Sint Achten op Boeckel - Boekel
- Samenwerking Consultatiebureaus (GGD/Jeugdgezondheidszorg)
- Wegwijzer Gemert-Bakel

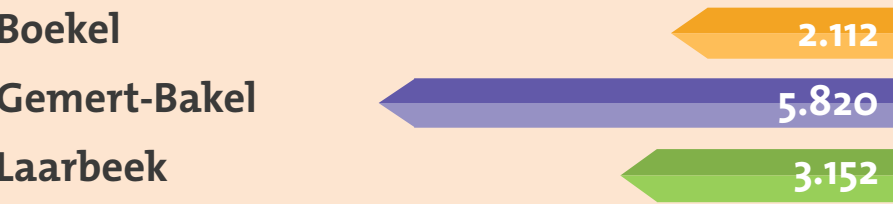
CIJFERS LEDEN EN UITLENINGEN

Totaal aantal leden:

Leden 0-18 jaar: 11.084 (2021: 10.866)

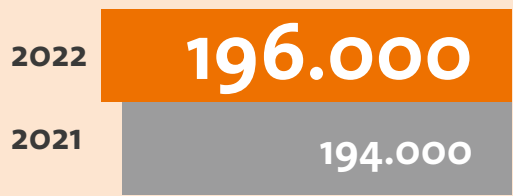
Leden 18+: 2.457 (2021: 2.269)

Inloggen 'mijn account':

Aantal bezoeken website:

Gebruik e-Bieb app, inlogs:

Aantal unieke gebruikers 1.276

Aantal terugkerende gebruikers 789

Aantal boeken & media:

Geleende materialen: (Incl. verlengingen, exclusief Bibliotheek op school)

Ontvangers nieuwsbrief:

ALGEMENE NIEUWSBRIEF

